

ת"פ 34389/03/19 - מדינת ישראל - פמ"ד נגד חסין בן דיף אללה אבו מדיעם

בית משפט השלום בבאר שבע

י' כסלו תשפ"ב
14 נובמבר 2021

ת"פ 34389-03-19 מדינת ישראל נ' אבו מדיעם
תיק חיצוני: 1472/19

לפני	כב' השופט רון סולקין
המאשימה	מדינת ישראל - פמ"ד
	ע"י ב"כ מתמחה ליטל גרינברג
נגד	חסין בן דיף אללה אבו מדיעם
הנאשם	ע"י ב"כ עו"ד סמיר אבו עאבד

גזר דין

כתב האישום והסדר הטיעון

הנאשם שלפני נותן את הדין בגין עבירה של הדחה בעדות, בניגוד לסעיף 246 (א) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977.

בהתאם לעובדות כתב האישום המתוקן (ת/1), בהיות הנאשם אביו של עומרי אבו מדיעם (להלן: "הבן"), אשר נחקר ונעצר במסגרת תיק פל"א 72472/19 של משטרת רהט, בגין חשד לביצוע עבירת הצתה במעון "יסמין" בו שוהה (להלן: "התיק הפלילי"), ביום 13.03.19, בסמוך לשעה 13:00, לאחר דיון בהארכת מעצרו של הבן בבית המשפט, חייג הנאשם אל מנהלת המעון, גב' א.ח. (להלן: "המתלוננת"), ועדכן אותה, כי בכוונת המשטרה להגיש כתב אישום, כאשר היא מסתמכת, בין היתר, על עדים מהמעון אותו מנהלת.

הנאשם אמר למתלוננת: "אם מישהו יעז ויגיע לבית המשפט ויעיד נגד עומרי, אז אלוהים ישמור".

תחילה, כפר הנאשם באשמה, ובמענה שמסר טען, כי השיחה האמורה אינה עולה כדי הדחה.

התיק נקבע להוכחות, ובפתח דיון פרשת התביעה, הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר טיעון.

ההגנה ביקשה להפנות הנאשם להערכת שירות המבחן למבוגרים והתביעה הסכימה לכך, תוך שהדגישה, כי אינה מחויבת להמלצות התסקיר.

לאחר קבלת התסקיר, טענו הצדדים לעונש, ומכאן - גזר דין זה.

ראיות לעונש

התביעה הגישה, לענין העונש, ראיות כדלקמן:

א. גליון הרשעות קודמות פלילי (ת/3) - לחובת הנאשם הרשעות בעבירות של שיבוש מהלכי משפט; הפרעה לשוטר במילוי תפקידו; סיוע להתחזות כאדם אחר; שימוש במסמך מזויף; ביצוע עבודות בלא היתר; אי קיום צו בית משפט;

ב. כתב אישום ת"פ 60467-07-18 מיום 03.02.21 (ת/4א') - כתב האישום שהודגש נגד הנאשם בהרשעתו הקודמת, בגין עבירה של שיבוש מהלכי משפט;

ג. גזר דין ת"פ 60467-07-18 מיום 03.02.19 (ת/4ב') - הצדדים הגיעו להסדר טיעון בתיק ת/4א, במסגרתו הודה והורשע הנאשם בכתב האישום, והצדדים הסכימו, כי יוטל על הנאשם מאסר מותנה וקנס בסך 8,000 ₪. לחובת הנאשם מאסר מותנה בר הפעלה, בן 5 חודשים, מגזר דין זה.

ההגנה הגישה, כשבוע לאחר פרשת העונש, מסמכים רפואיים של הנאשם וכן תעודת חוגר של בנו, המשרת בצבא בשירות חובה (נ/1).

הערכת שירות המבחן למבוגרים

בענינו של הנאשם הוגש תסקיר המפרט את נסיבותיו האישיות, כבן 44, גרוש ונשוי בשנית, אב לילדים בגילאים 25 ועד 3 חודשים, מתגורר עם משפחתו ברהט, אינו עובד ומתקיים מקצבת נכות מהמוסד לביטוח לאומי.

לדבריו, הפסיק את לימודיו התיכוניים בגיל 16 בעקבות נישואיו, ללא תעודת בגרות.

הנאשם מתמודד עם מצב רפואי מורכב ומתנייד באמצעות כיסא גלגלים.

לחובת נאשם הרשעות קודמות, בין השנים 2012 ועד 2019, ובנוסף, ישנו תיק הממתין לבירור דין בגין עבירות של היזק לרכוש במזיד וחבלה במזיד לרכב, בגין הוגש כתב אישום. יאמר כבר כעת - משלא הוצגה הכרעת דין מרשיעה בתיק זה - לא יילקח בחשבון ולא יינתן לו משקל כלשהו בגזר הדין.

כאמור, מעל הנאשם תלוי מאסר מותנה בר הפעלה.

ביחס לעבירה הנוכחית, נטל הנאשם אחריות הנאשם באופן חלקי בלבד. לדבריו, בנו עומרי הורשע בניסיון אינוס, ונגזר עליו עונש מאסר בן שנתיים וחצי. הבן ריצה עונש המאסר בכלא "דקל", ולאחר תקופה, הועבר למעון "יסמין" ברהט. הנאשם שיתף, כי בנו היה החשוד בהצתת המעון והייתה בכוונת המשטרה להגיש כתב האישום, על סמך עדויות עובדי המקום. לדבריו, אכן התקשר למנהלת המעון, אך לא היה בכוונתו לאיים עליה והוא התכוון לאדם ספציפי שעובד במעון, והוא קרוב משפחה שהתכוון להעיד נגד עומרי, וכל מה שהוא ביקש, זה שאותו קרוב משפחה יסיר את התלונה נגד בנו.

לדברי הנאשם, אינו רואה את מעשיו כאיום אלא כבקשה, אשר לתפיסתו יש לקבלה מתוך כבוד לבני אדם.

שירות המבחן התרשם, כי הנאשם אינו מבין לעומק את חומרת מעשיו והשלכותיהם.

שירות המבחן התרשם, כי מחד - הנאשם מביע חרטה, אך מאידך - אינו נוטל אחריות מלאה למעשיו.

להתרשמות שירות המבחן למבוגרים, לא היה בהליכים משפטיים קודמים כדי להרתיע הנאשם מלעבור שוב על החוק.

שירות המבחן התרשם, התרשם מסיכון להישנות התנהגות עוברת חוק.

שירות המבחן למבוגרים סבר, כי יש לשלב הנאשם בקבוצה טיפולית, אך הנאשם סירב לכך, הן בשל מצבו רפואי והן מכיוון שאינו רואה כל צורך או נזקקות טיפולית.

לאור כל האמור, נמנע שירות המבחן מהמלצה בענינו של הנאשם.

טענות הצדדים

התביעה הגישה טיעוניה בכתב (5/ת) והשלימה אותן על פה.

התביעה טענה, כי הנאשם פגע בעבודתה התקינה של מערכת המשפט, לשם גילוי האמת, עשיית הצדק ומיצוי הדין עם מי שיימצא אשם; פגע בטוהר ההליך השיפוטי וביכולתו של בית המשפט להגיע להכרעת דין נכונה, אמיתית ומבוססת לצורך עשיית צדק.

התביעה טענה, כי הנאשם התנהל בצורה עבריינית כאשר איים על מנהלת המעון ודרכה גם על יתר העובדים, כדי להשפיע על ההליך השיפוטי הפלילי שצפוי היה להיפתח נגד בנו.

התביעה טענה, כי הנאשם ידע שהמתלוננת הינה מנהלת המעון ואחראית על העדים שהגישו תלונה נגד בנו, כך שלמעשיו קדם תכנון מראש.

התביעה טענה, כי במעשי הנאשם פוטנציאל לנזק למערכת המשפט ופגיעה מהותית ביכולתו של בית המשפט לעשות דין צדק, ובנוסף, עלולים להביא להרתעה מפני הגשת תלונות.

לטענת התביעה, מעשיו של הנאשם הביאו, בעולם המעשה, לכך שהמתלוננת אכן חששה להעיד במשפט. יצוין, כי לאור כך שטענה זו חורגת מהמסכת העובדתית הנקובה בכתב האישום, ולא הוכחה בראיות כלשהן - אין בידי בית המשפט ליתן לה משקל.

התביעה הפנתה לכך, כי מספר שבועות לפני שעבר העבירה, נגזר דינו בעבירה דומה, כשבית המשפט הזהירו באופן שאינו משתמע לשתי פנים, כי אם יעבור שוב עבירות דומות, יהיה עליו לשאת במלוא חומרת הדין.

התביעה הדגישה חשיבות הרתעת היחיד והרבים מפני עבירות מעין אלו, הפוגעות ביכולת בית המשפט להגיע לחקר האמת ומכאן גם באינטרס הציבורי.

התביעה עתרה למתחם ענישה, הנע בין 7 עד 18 חודשי מאסר בפועל.

התביעה ביקשה למקם עונשו של הנאשם ברף הבינוני של מתחם הענישה, לצד מאסר מותנה, קנס ופיצוי למתלוננת.

לאור פרק הזמן הקצר, כחודש ימים, ממועד גזר הדין הקודם ועד שעבר העבירה דנן, עתרה התביעה להפעלת המאסר המותנה בן 5 חודשים מאותו גזר דין, כך שירוצה במצטבר לכל עונש שיוטל עליו.

ההגנה הדגישה נסיבותיו האישיות של הנאשם ומצבו הרפואי.

לטענת ההגנה, נמנע מהנאשם להשתלב במסגרת טיפולית רק בשל מוגבלותו הרפואית (הטענה אינה עולה בקנה אחד עם האמור בתסקיר שירות המבחן למבוגרים).

לטענת ההגנה, לא תכנן הנאשם את העבירה, אלא התקשר למתלוננת מאחר שיש ביניהם היכרות מוקדמת, שכן, פגש בה בכל ביקור שלו במעון.

ההגנה טענה, כי מעשי הנאשם לא פגעו ביכולת של בית המשפט לעשות צדק, היות שהמתלוננת מסרה עדות במשטרה (ייאמר שוב, כי לא הוצגו לבית המשפט נתונים או ראיות באשר להשפעת נסיון ההדחה מצדו של הנאשם והדבר אף לא פורט בכתב האישום המתוקן, ומכאן - שלא יינתן משקל לטענות מי מהצדדים בנושא זה).

ההגנה טענה, כי דברי הנאשם נאמרו בלהט הרגע.

ההגנה טענה, כי השתת מאסר בפועל על הנאשם, בנתוניו - תהיה עוול.

ההגנה טענה, כי נכותו של הנאשם היא עונש מספיק.

ההגנה ביקשה מבית המשפט לנהוג ברחמים כלפי הנאשם.

בדברו האחרון של הנאשם מסר, כי הוא מצטער על מעשיו. הנאשם ביקש להתחשב במצבו הרפואי ובנסיבותיו האישיות.

דין והכרעה

במעשה המתואר בכתב האישום, פעל הנאשם להטיל מורא על עובדת ציבור - מנהלת המוסד הטיפולי בו שוהה בנו - מלשתף פעולה עם מערכת המשפט.

מעשיו של הנאשם נועדו לסכל את יכולתה של התביעה להעמיד לדין ולהוכיח את אשמתו של בנו, ואף את יכולתו של בית המשפט להגיע לחקר האמת ולעשות משפט צדק. הכל, בנסיון למלט את בנו מליתן הדין על מעשיו.

אמנם, בשנים האחרונות מתבסס ההליך השיפוטי, באופן תדיר, גם על ראיות חפציות או על תיעוד מצולם כזה או אחר של אירועים, אך עדיין - לא ניטל טעמן ולא בטלה חשיבותן של עדויות אנוש, שהן בסיס מרכזי להכרעה, וגם לצורך הסתמכות על ראיות מסוג אחר, יש צורך בעדויות אנוש, שתסבירה את אופי עריכתן או איסופן של הראיות האחרות ואת הקשרם.

נסיון להלך אימים על עד - עלול לפגוע, באופן משמעותי, ביכולת עשיית המשפט.

לא בכדי, קבע המחוקק עונש מאסר מירבי בן 7 שנים, בצדה של העבירה בה הורשע הנאשם.

בית המשפט העליון עמד, לא אחת, על משמעותן של עבירות, הפוגעות בסדרי השלטון והמשפט. ראו רע"פ 7153/99 **אלגד נ' מדינת ישראל** פ"ד נה(5) 729 (שם אמנם מדובר בעבירה של הדחה בחקירה, אך הדברים יפים גם לענינו):

שידול של אחר שלא למסור הודעה בחקירה או למסור הודעת שקר או לחזור מהודעה שכבר נמסרה מהווה התנהגות אנטי-חברתית המסכנת את תהליך עשיית המשפט וגילוי האמת...

כן, ראו בע"פ 8721/04 **אוחנה נ' מ"י** (פורסם בנבו):

מערכת משפט ראויה ותיקנה, המכוונת לחשיפת האמת ולעשיית צדק, והזוכה לאמון הציבור, היא מאושיות יסוד של חברה דמוקרטית. חברה הפועלת בלא מערכת משפט צדק שהציבור שם בה את מבטחו, היא חברה הנשלטת על ידי אלימות, אשר בה כבוד האדם ובטחונו עומדים בסכנה. על רקע זה, נקבעו נורמות פליליות האוסרות פגיעה בסדרי השלטון והמשפט, ובכלל זה שיבוש עשיית משפט (סימן א' בפרק ט' לחוק העונשין). בגדר נורמות אלה האיסור על עדות שקר, על בידוי ראיות, על השמדת ראיה, על הדחה בחקירה ובעדות, על הטרדת עד ועל שיבוש מהלכי משפט. תכליתן המרכזית של נורמות אלה, והאיסור על שיבוש מהלכי המשפט בכלל זה - הינה להגן על טוהר ההליך השיפוטי ועל תקינותם של הליכים משפטיים, ולהבטיח קיומה של מערכת תיקנה של עשיית משפט צדק, הראויה לאמון הציבור.

[ההדגשה אינה במקור].

מתחם ענישה

אשר למדיניות הענישה הנוהגת, קיים מנעד רחב בפסיקה. לרוב, נלווית ההרשעה בעבירות אלה להרשעה בעבירות נוספות.

להלן, תובא סקירה של ענישה בעבירות דומות:

· עפ"ג 10084-12-20 **חליוא נ' מדינת ישראל** (לא פורסם) - המערער הורשע בעבירות מס ועבירה של הדחה בחקירה. בית משפט השלום קבע, ביחס לעבירה של הדחה בחקירה (עבירה שהעונש המירבי הקצוב בצדה נמוך

יותר), מתחם ענישה הנע בין חודשיים מאסר בפועל, אשר יכול שירוצו בדרך של עבודות שירות, ועד 12 חודשי מאסר בפועל. ערעור הנאשם על גזר הדין נדחה.

· תפ"ח 26879-11-12 **מדינת ישראל נ' בן שטרית ואח'** - הנאשם 4 הורשע בעבירה של הדחה בחקירה, לצד עבירות נוספות. בית המשפט המחוזי קבע, כי מתחם העונש ההולם ביחס לעבירה של הדחה בחקירה, בנסיבות ביצוע העבירה, הינו מספר חודשי מאסר, אשר יכול שירוצו בדרך של עבודות שירות, ועד 12 חודשי מאסר בפועל.

· תפ"ח 47080-10-14 **מדינת ישראל נ' דוויק ואח'** - הנאשמים הורשעו בעבירת רצח ועבירה של הדחה בחקירה. בית המשפט המחוזי קבע, כי מתחם העונש ההולם ביחס לעבירה של הדחה בחקירה הינו מספר חודשי מאסר, אשר יכול שירוצו בדרך של עבודות שירות, ועד 12 חודשי מאסר בפועל.

במקרה לפנינו, בשונה מהפסיקה שהוצגה לעיל, מדובר בעבירה של הדחה בעדות, ובנאשם אשר הטיל אימה על מתלוננת, מנהלת מוסד טיפולי, בכדי למנוע עדותה ועדות מי מעובדי המעון אותו מנהלת, נגד בנו.

בית המשפט אינו מקבל עמדת ההגנה, כי המעשה לא היה מתוכנן מראש, בשל היכרות מוקדמת בין הנאשם למנהלת המעון. היכרות בין הנאשם לבין המתלוננת אינה שוללת תכנון מראש של המעשים. על פי המפורט בפרק העובדות שבכתב האישום המתוקן, היה הנאשם מי שיצר קשר, באופן יזום, עם המתלוננת והשמיע את האיום, תוך חיוג אליה. כך שקשה לטעון, כי אין המדובר במעשה מכוון ומתוכנן.

בנסיבות המקרה דנן, ובשים לב לעבירה בה הורשע הנאשם - הדחה בעדות - מוצא בית המשפט לקבוע מתחם ענישה, הנע בין 6 עד 16 חודשי מאסר בפועל.

קביעת הענישה הספציפית בתוך המתחם

לחובת הנאשם עבר פלילי, אשר כולל הרשעות בעבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו; אי קיום צו בית משפט והאחרונה - שיבוש מהלכי משפט.

כלל העבירות בהן הורשע הנאשם מלמדות על יחסו למערכת החוק, במובן הרחב.

בהסתבכותו הנוכחית הפגין הנאשם עזות מצח של ממש, כאשר עבר העבירה דנן - כחודש בלבד לאחר שנגזר דינו בגין עבירה קודמת, של שיבוש מהלכי משפט (גזר הדין ת/4ב'), תוך שבית המשפט (חברי, כב' ס"נ לענינים פליליים - כתוארו אז - השופט א' ברסלר-גונן) הבהיר לנאשם, כי אם יחזור על מעשיו, הוא יידרש לשאת במלוא חומרת הדין, וכאשר תלוי ועומד מעליו מאסר מותנה בר הפעלה בן 5 חודשים.

בכל אלו - לא היה כדי להרתיע הנאשם מלשוב לסורו.

הנאשם אמנם נכה, אשר הופיע בבית המשפט כשהוא מתנייד בכיסא גלגלים. בית המשפט אינו מתעלם מכך. ברם, בין היתר בשל נסיבה זו, זכה הנאשם להתחשבות יתרה במסגרת הסדר הטיעון המקל מאוד שנערך עמו בהסתבכותו הקודמת, ובא לידי ביטוי במסגרת גזר הדין ת/4ב'. אך הנאשם דחה היד המושטת, לא פירש כראוי את ההתחשבות לה זכה, וחלף ניצול ההזדמנות כדי לתקן דרכיו - בחר לחזור על התנהגותו העבריינית.

אין לקבל טענת ההגנה, כי הנאשם לא שולב במסגרת טיפולית רק בשל נכותו. בתסקיר שהוגש מטעם שירות המבחן נמסר, כי הנאשם שלל נזקקות טיפולית ואינו מעוניין כלל להשתלב בהליך טיפולי, על אף ששירות המבחן סבר שיש מקום לשלבו בקבוצה טיפולית.

אם כן, הכיצד מלין כעת הנאשם על אי שילובו בטיפול?

אין לקבל שימוש ציני של הנאשם בנכותו, בכדי להצדיק התנהגותו העבריינית ואת סירובו לקבל היד המושטת.

תסקיר שירות המבחן למבוגרים שהוגש, אינו חיובי. מעיון בתסקיר עולה, כי הנאשם אינו מפנים חומרת מעשיו ואף אינו רואה בהם ליקוי מוסרי כלשהו - ציטוט: "עוד שיתף חסין, כי הוא לא רואה זאת בתור איום אלא כבקשה שלתפיסתו ראוי היה לקבלה מתוך כבוד בין אנשים".

אופן התייחסות הנאשם למעשיו, ביחד עם חזרתו לסורו בחלוף זמן כה קצר - מצדיקים היו, לפי שורת הדין, למקם עונשו של הנאשם בחלק הגבוה של מתחם הענישה.

אך לאור הודאת הנאשם באשמה, שהיה בה משום נטילת אחריות, ולו פורמלית, וכן לאור נכותו ומצבו הרפואי (לענין זה הוגש סיכום מידע רפואי מקופ"ח, הכולל אבחנות מסוימות, וייתן לו משקל הגם שאינו כולל הסבר מדויק של מצבו של הנאשם) - לפני משורת הדין - ימוקם עונשו ימוקם בשליש התחתון של מתחם הענישה.

כמובן, יופעל המאסר המותנה מגזר הדין ת/4ב', כאשר לאור הודאתו באשמה של הנאשם ומצבו הרפואי, תינתן לנאשם הקלה נוספת, תוך הפעלת חלקו באופן חופף לעונש שיוטל.

בית המשפט מוצא להטיל, זו הפעם, מאסר מותנה ארוך ומרתיע יותר, יהיה בו כדי לגרום לנאשם לשקול היטב מעשיו אם יחפוץ לשוב לסורו בפעם השלישית; וכן עיצום כספי מסוג קנס - לנוכח ההכבדה, שעלולות עבירות אלה לגרום על מערכת אכיפת החוק.

סיכום

לאחר שבית המשפט עיין בראיות לעונש; עיין בתסקיר שירות המבחן למבוגרים; עיין בטיעוני המאשימה בכתב; שמע טיעוני הצדדים על פה; שמע דברו האחרון של הנאשם; עיין בפסיקה שהוגשה; גוזר על הנאשם את העונשים כדלקמן:

- א. 9 חודשי מאסר בפועל;
- ב. הפעל מאסר מותנה בן 5 חודשים מגזר הדין ת/4ב', כך שחודשיים מתוכו ירוצו בחופף לעונש שהוטל, והיתרה - במצטבר;
- ג. סך הכל, ירצה הנאשם 12 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו בתיק זה, לפי רישומי שב"ס;
- ד. 10 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מהיום, והתנאי - שהנאשם לא יעבור עבירה בניגוד לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, פרק ט', סימן א', סעיפים 237 - 250;
- ה. קנס בסך 5,000 ₪ או 25 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בחמישה שיעורים שווים ורצופים, החל מיום 15.12.21 ובכל 15 לחודש שלאחר מכן. לא יועבר אחד התשלומים במועד - תועמד היתרה לפירעון מיד.

הנאשם יתייצב לריצוי עונשו כעת.

עותק גזר הדין יועבר לשירות המבחן למבוגרים.

הודעה זכות הערעור.

ניתנה היום, י' כסלו תשפ"ב, 14 נובמבר 2021, במעמד הצדדים.